

SOCIALMINISTERIET

Folketingets § 71-tilsyn

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 25. maj 2005

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

HES/ J.nr. 601-49

Under henvisning til § 71-tilsynets brev af 20. april 2005 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 8 (§ 71-tilsynet Alm. del).

Spørgsmål nr. 8:

”Ministeren bedes oversende sit talepapir fra samrådet den 20. april 2005 om samrådsspørgsmål A (Administrativt frihedsberøvede børn og unges retssikkerhed).”

Svar:

Jeg vedlægger her mit talepapir til § 71 Tilsynets orientering.

I forlængelse af samrådet den 20. april 2005, hvor bl.a. spørgsmålet om inhabilitet hos den pædagogisk-psykologisk sagkyndige i børn og unge-udvalget blev rejst, kan jeg for fuldstændighedens skyld oplyse, at der med kommunalreformen indsættes en bestemmelse i retssikkerhedsloven, som tager højde herfor, jf. § 39, nr. 2, i forslag til lov om regional statsforvaltning (L 70).

Herefter kan den pædagogisk-psykologisk sagkyndige, som er udpeget af statsforvaltningen, ikke deltage i behandling af andre sager vedrørende samme person eller samme familie inden for den offentlige forvaltning, herunder i behandlingen af sager i statsforvaltningen og klagesager. Bestemmelsen har primært til formål at forhindre, at den samme sagkyndige behandler sager vedrørende samme familie både i børn og unge-udvalget og i statsforvaltningen og i klageorganer, som behandler klager over statsforvaltningens afgørelser.

I tilfælde af inhabilitet indtræder en stedfortræder for den pædagogisk-psykologisk sagkyndige i børn og unge-udvalget. Stedfortræderen udpeges tillige af statsforvaltningen efter retssikkerhedsloven.

Eva Kjer Hansen

/Birgitte Lundblad

Bilag:

Jeg er glad for, at vi holder dette samråd i dag, så jeg får lejlighed til at understrege, at kommunalreformen ikke medfører ændringer i retssikkerheden for børn og unge, der er tvangsmæssigt anbragt uden for hjemmet.

Kommunalreformen betyder nemlig alene, at det hidtil delte myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område samles i kommunerne, mens vi ikke ændrer ved de øvrige regler.

Afgørelseskompetencen i tvangsanbringelsessager vil således fortsat ligge i de lokale børn- og ungeudvalg med kommunen som indstillende myndighed.

Jeg vil gerne uddybe det ved først at gennemgå de gældende regler, som – også efter kommunalreformen – skal sikre, at tvangsanbringelsessagerne er i orden - også retssikkerhedsmæssigt.

Og derefter vil jeg fortælle om, hvad kommunalreformen nærmere betyder på børne- og ungeområdet i relation til myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar.

Blandt de rettigheder, som tvangsanbragte børn og unge har i dag, og som de vil have, når anbringelsesreformen træder i kraft den 1. januar 2006, vil jeg nævne de mest centrale:

1. En beslutning om anbringelse kan påklages af en ung over 15 år til Ankestyrelsen. Det kan forældremyndighedsindehaveren også. Ankestyrelsens afgørelse kan i øvrigt indbringes for landsretten.
2. Også en afgørelse om, hvor et barn skal anbringes, kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, og af forældremyndighedsindehaveren påklages til det sociale nævn.
3. Endelig kan børne- og ungeudvalgets beslutning om, at barnet skal undersøges, selv om det ikke er muligt at få samtykke, påklages til Ankestyrelsen af en ung over 15 år.
4. Herudover er der ret til gratis advokatbistand for den unge, der er fyldt 15 år, og som skal anbringes uden for hjemmet.
5. Fsva. selve sagsbehandlingen skal en kommune, inden den indstiller til børn- og ungeudvalget, at et barn skal tvangsanbringes, som udgangspunkt tale med barnet eller den unge.
6. Kommunen skal også spørge forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge om, hvordan de stiller sig til sagen samlet set.
7. Og så skal kommunen fortælle forældrene og den unge, der er fyldt 15 år, om retten til at se sagens papirer og retten til at udtale sig inden, der træffes afgørelse om anbringelse.
8. Endelig skal kommunen løbende føre tilsyn med barnets eller den unges forhold under anbringelsen,

og mindst én gang om året skal kommunen tale med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet.

Jeg vil gerne understrege, at retssikkerheden også i bred forstand på det socialområde er noget, jeg løbende har fokus på. Det gælder navnlig for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet:

F.eks. har vi med anbringelsesreformen, som blev vedtaget i december, sikret,

- at der stilles større krav til kommunens sagsbehandling og oplysning af sagen,
- at barnet inddrages mere,
- at barnet kan klage over både anbringelsestypen og anbringelsesstedet – helt ned til børn på 12 år, hvor grænsen tidligere var 15 år,
- at barnet eller den unge får ret til at udtale sig til børn og unge-udvalget, inden der træffes afgørelse, og
- at der gives bedre mulighed for gratis advokatbistand.

Samtidig har det sociale nævn og ankestyrelsen med anbringelsesreformen fået en række egen drift beføjelser, som også er en styrkelse af retssikkerheden.

I forlængelse af anbringelsesreformen har jeg desuden bedt et ekspertudvalg om at se på, hvordan vi kan forbedre retssikkerheden for de anbragte børn og deres forældre. Udvalget skal navnlig se på kontinuiteten i anbragte børns liv, indførelse af en bisidder-

ordning og sammensætningen af børne- og ungeudvalget.

Udvalgets rapport med konkrete forbedringsforslag kommer inden sommerferien.

Når vi snakker retssikkerhed for anbragte børn og unge, er det selvfølgelig helt centralt, at børnene og de unge kender deres muligheder. Derfor vil Socialministeriet i forbindelse med opfølgningen på anbringelsesreformen lave en pjece om anbragte børns rettigheder, som bliver målrettet mod de anbragte børn og unge.

Som jeg sagde i begyndelsen, ændrer kommunalreformen ikke ved retssikkerheden i forhold til anbragte børn og unge. Det er fortsat de samme regler, som jeg har gennemgået, der vil gælde.

Kommunalreformen betyder, at det hidtil delte myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område vil blive samlet i kommunen. Det indebærer, at kommunerne får ansvaret for anbringelsessteder for børn og unge, herunder for visitationen, som tidligere var delt med amterne.

Ansvar for oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer kommer således til at ligge i kommunerne.

Regionerne beholder et ”forsyningsansvar” i forhold til kommunerne, når det drejer sig om døgninstituti-

oner for handicappede og psykisk syge børn og unge samt sikrede institutioner. Men kommunerne kan vælge selv at oprette og drive døgninstitutioner for handicappede eller psykisk syge børn og unge samt sikrede institutioner.

Det generelle tilsyn med anbringelsesstederne vil også fremover følge driftsherre- og forsyningsansvaret.

Det vil sige, at regionerne vil føre tilsyn med døgninstitutioner for handicappede og psykisk syge børn og unge og sikrede institutioner. Det gælder dog ikke, hvis en kommune har "hjemtaget" den pågældende institution.

Kommunerne vil føre tilsyn med de øvrige anbringelsessteder.

At vi med kommunalreformen får færre kommuner, betyder i sagens natur, at der bliver færre børn- og ungeudvalg. Det samme gælder for de sociale nævn, fordi der fremover alene nedsættes et socialt nævn for hver region - med sekretariat i statsforvaltningen. Det vil imidlertid ikke have umiddelbar betydning for de indholdsmæssige regler, der gælder i tvangs-anbringelsessager.

Samlingen af ansvaret i kommunen vil gøre det lettere for kommunen at tilbyde fleksible og rummelige løsningsmodeller i anbringelsessagerne, og kommunerne får bedre overblik over det samlede udbud af anbringelsessteder samtidig med at de i kraft af et større befolkningsgrundlag, får opbygget en større ekspertise i børnesagerne.

Jeg håber, at jeg gennem redegørelsen her, har skabt tryghed om kommunalreformens betydning på børneområdet, som overordnet set kun flytter visse kompetenceområder – altså den overordnede ramme- fra amter til kommuner, men som altså ikke ændrer på de indholdsmæssige regler for børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, herunder børnenes retssikkerhed.

Retssikkerheden vil i øvrigt på børneområdet såvel som på andre sociale områder fortsat være i højsæde for mig.